

Įsakymas netenka galios 2023-08-24:

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-288](#), 2023-08-23, paskelbta TAR 2023-08-23, i. k. 2023-16519

Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios

Suvestinė redakcija nuo 2012-12-07 iki 2023-08-23

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [86-3718](#), i. k. 102301MISAK00000419

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL LABANORO REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 419

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Labanoro regioninio parko apsaugos reglamentą (pridedama).

2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 419

(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2010 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. D1-685 redakcija

LABANORO REGIONINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Labanoro regioninio parko apsaugos reglamentas (toliau – Reglamentas) nustato specialius Labanoro regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) teritorijų planavimo, statinių projektavimo, statybos jo teritorijoje reikalavimus ir apsaugos, tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Regioniniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)) įstatymai, Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. [44-1642](#)), Kultūrinių draustinių nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1086 (Žin., 2006, Nr. [118-4484](#)), Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), Labanoro regioninio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1999, Nr. [39-1227](#)), statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Regioniniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Labanoro regioninio parko, jo zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1530 (Žin., 2002, Nr. [96-4193](#)), Regioninio parko dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Regioniniame parke, priežiūros, tvarkymo, naudojimo sąlygas ir galimybes nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomos remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrijų įstatymu (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#); 2009, Nr. [159-7200](#)), Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis ir Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), pagal šių objektų gamtotvarkos projektus ir kitus apsaugos ir tvarkymo priemones numatančius dokumentus.

5. Atskirose Regioninio parko dalyse yra nustatytos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos – vietovės, įtrauktos į Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą, skirtą pateikti Europos Komisijai (toliau – „Natura 2000“ teritorijos). Jų ribos nustatytos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 (Žin., 2009, Nr. [51-2039](#)).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 399 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų,

sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“ (Žin., 2004, Nr. [55-1899](#); 2006, Nr. 92-3635), Regioninio parko dalis (išskyrus rekreacinio, žemės ūkio ir gyvenamosios paskirties funkcinio prioriteto zonas) paskelbta paukščių apsaugai svarbia teritorija.

Veiklą „Natura 2000“ teritorijose papildomai reglamentuoja, apsaugos ir tvarkymo režimą nustato Bendrieji buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 (Žin., 2004, Nr. [41-1335](#)).

Planų, programų ir ūkinės veiklos projektų įgyvendinimo poveikis „Natura 2000“ teritorijoms vertinamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Žin., 2004, Nr. [130-4650](#)), nustatyta tvarka.

6. Reglamente vartojamos sąvokos:

Apžvalgos aikštelė – vieta, kurioje gali būti įrengti mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai) arba inžineriniai statiniai (apžvalgos bokštas), skirti stebėti atsiveriančią panoramą.

Atokvėpio vieta – trumpalaikiam poilsui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio funkcinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

Buvusi sodyba – sodyba, kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų, arba kai sodyba pažymėta vietovės ar kituose planuose, arba kurios buvimo faktas įrodytas teismo sprendimu.

Dvaro (palivarko) sodyba – dvaro teritorijos dalis, skirta gyventi, taip pat kitoms reikmėms (reprezentacinėms, ūkinėms, gamybinėms, rekreacinėms, švietimo). Ją sudaro istoriškai susiformavęs vientisas sodybinės žemės sklypas su visais jame esančiais dvaro įvairios paskirties pastatais, statiniais, želdiniais, vandens telkiniais, susisiekimo, inžineriniais ir technologiniais įrenginiais, mažaisiais kraštovaizdžio architektūros elementais, dailės kūrinių, taip pat visų nurodytųjų sudėtinių dalių liekanomis ir jų vietomis, sujungtomis į teritorinį, funkcinį ir architektūrinį vienetą.

Ferma – žemės ūkio verslo pastatas ar grupė pastatų, skirtų gyvuliams (paukščiams) laikyti (auginti), su pagalbiniais pastatais ir teritorija.

Kraštovaizdžio estetinė vertė – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurto ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

Lankomi objektai – skirti ir (ar) pritaikyti lankymui paveldo objektai, saviti kraštovaizdžio objektai ir kompleksai, savitų reiškinių išraiškos vietos, rekreaciniais visuomenės poreikiams skirti objektai.

Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai – nesudėtingi statiniai: informacijai skirti statiniai (skydai, stendai, informaciniai ženklai ir riboženkliai), atraminės sienutės, tvorelės, platformos, pakilumos, skirtos teritorijos apžvalgai, laiptai, lieptai, tilteliai, sūpynės, laipynės, dekoratyvinės skulptūros, šviestuvai, stacionarūs baldai – suolai, stalai, šiukšliadėžės, dviračių stovai, pavėsinės, stoginės, kiti teritorijos vieningo stiliaus tvarkymo ir puošybos statiniai.

Pažintinis takas – takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirgų turizmui, įrengtas sudarant sąlygas susipažinti (aplankyti) su lankomais objektais, savitais regionais, turintis informacijai skirtų ir kitų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

Poilsio vietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, laužavietės, automobilių stovėjimo aikštelė.

Rekreaciniai statiniai – viešbučių, poilsio (žaidimo), apžvalgos aikštelės (regyklos) su įranga (apžvalgos bokštu, pakiluma, platforma, specialiais žiūronais, kt.), apžvalgos bokštai, pažintiniai takai, miestų, miestelių aikščių, parkų, skverų ir kitų želdynų, paplūdimių statiniai.

Rekreaciniai pastatai – poilsio paskirties pastatai ir jų grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, viešbučiai, turizmo centrai ir bazės, kempingai, nakvynės namai, moteliai, svečių namai, vasarnamiai) ir gydymo paskirties pastatai (sanatorijos, sveikatingumo kompleksai).

Stovyklavietė – poilsui su nakvyne skirta teritorija, kurioje gali būti teikiama turistinės

stovyklos paslauga. Joje gali būti įrengiami mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai, automobilių stovėjimo aikštelė, įranga maistui ruošti, laužavietės, sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti, poilsiui organizuoti.

Tradicinė etnografinio regiono architektūra – istorijos eigoje etnografiniame regione susiformavusi teritorinė erdvinė struktūra su charakteringu sodybų išplanavimu, apželdinimu, savitais pastatų statybos principais (konstrukcijų, formų, medžiagų, mažosios architektūros elementų), jų ryšys su aplinka, kraštovaizdžiu.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Ūkininko ūkio (Žin., 1999, Nr. [43-1358](#); 2002, Nr. 123-5537), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

7. Regioninio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

7.1. konservacinio prioriteto: Girutiškio ir Kiauneliškio gamtiniai rezervatai; Maldžiūnų, Panatryčio, Plėšiškių, Salduškio ir Žiežulinio geomorfologiniai draustiniai; Alnio, Kertuojų, Luknelės, Peršokšnų, Siesarties ir Stirnių hidrografiniai draustiniai; Mekšrinio botaninis draustinis; Antaliedės, Kanio raisto, Kuliakampio ir Padumblės botaniniai-zoologiniai draustiniai; Alsuodžio, Dumblio, Ešerinio I, Ešerinio II, Juodežerio, Krakinio, Laukagalio, Serledišio, Tramių, Urkio ir Vadokšno telmologiniai draustiniai; Aiseto, Kulionių, Obelynės, Lakajų, Lakajos, Pažemio ir Peršokšnos kraštovaizdžio draustiniai ir Labanoro urbanistinis draustinis;

7.2. ekologinės apsaugos prioriteto;

7.3. rekreacinio prioriteto;

7.4. ūkinio prioriteto.

8. Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 (Žin., 2004, Nr. [131-4704](#)).

9. Regioniniame parke taikomi:

9.1. reikalavimai veiklai visose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

9.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose Regioninio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

III. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE REGIONINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

10. Statiniai Regioniniame parke projektuojami, statomi, rekonstruojami ir kapitališkai remontuojami įvertinus vietovės kraštovaizdžio ypatumus, tradicinės Rytų Aukštaitijos etnografinio regiono (toliau – Etnografinis regionas), nustatyto Etninės globos tarybos prie Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugsėjo 17 d. rekomendacijoje Nr. 1 „Dėl etnografinių regionų ribų nustatymo“ (Informaciniai pranešimai, 2003, Nr. 80), planavimo ir architektūros savitumus, išdėstytus 16, 17, 18 punktuose, siekiant:

10.1. išlaikyti gamtinio ir istoriškai susiformavusio kultūrinio kraštovaizdžio, gamtinių, kultūrinių kompleksų ir objektų vertės požymius;

10.2. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą, raiškius reljefo ir hidrografinio tinklo elementus;

10.3. išsaugoti išlikusią (susiformavusią iki 1939 m.) būdingą gyvenamųjų vietovių planinę struktūrą;

10.4. išlaikyti tradicinės Etnografinio regiono architektūros pobūdį: formas, dydžius, spalvas.

11. Nauji pastatai, įskaitant ir ūkininko sodybos pastatus, projektuojami ir statomi Regioninio parko tvarkymo plane ir bendrojo teritorijų planavimo dokumentuose numatytoje vietoje. Sodybas

leidžiama pritaikyti kaimo turizmo paslaugoms teikti ir kitai 38 p. nurodytai veiklai, puoselėjant ir skleidžiant Etnografinio regiono tradicijas.

12. Rengiant kaimo plėtros žemėtvarkos projektą, detalųjį planą ar statinio projektą buvusiai sodybai atkurti, vietas pastatams statyti leidžiama parinkti kitoje sklypo vietoje nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų (reljefo, hidrografinio tinklo, želdinių ir želdynų), laikantis 10 punkto reikalavimų. Kitoje sklypo vietoje pastatai projektuojami (statomi) ir tada, kai ankstesnėje vietoje negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių.

13. Inžineriniai statiniai projektuojami, statomi (tiesiami), rekonstruojami ar kapitališkai remontuojami kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį.

14. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

Saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektorius leidžiama įrengti ant pastatų stogų, pastatų fasadų, esamų fermų, gamybos, pramonės, sandėliavimo paskirties pastatų žemės sklypuose ir sodybose, išskyrus atvejus, kai pastatai ar sodybos yra kultūros paveldo objektai. Vieta šių inžinerinių statinių (įrenginių) statybai parenkama kiekvienu atveju taip, kad nebūtų matoma nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1017](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7262 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1017

15. Lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikštelės projektuojamos ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio kranto, bet visais atvejais už vandens telkinio pakrantės apsaugos juostos ribų. Projektuojant didesnes kaip 500 m² lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, turi būti numatytos želdinių juostos, skaidančios aikšteles ne didesnėmis kaip 500 m² dalimis, arba išsaugomi esami želdiniai.

16. Viena žemės sklype formuojama viena sodyba. Tradicinė sodyba susideda iš šių pastatų: gyvenamojo namo, lauko virtuvės, lauko rūšio, tvarto, daržinės (gali būti sujungta su tvartu), klėties, svirno, klojimo, pirties, malkinės. Joje gali būti ir kiti sodybos pastatai (garažai, pastatai ūkinei veiklai), architektūriniais sprendimais priderinti prie tradicinių pastatų. Sodybos planuojamos pagal šias sąlygas:

16.1. neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamųjų namų (išskyrus gyvenamosiose zonose).

16.2. kai žemės sklypo plotas yra iki 0,5 ha, sodybos pastatais bendras užimamas žemės plotas turi atitikti statybos techninio reglamento STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“, patvirtinto aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 (Žin., 2005, Nr. [93-3464](#); 2010, Nr. [60-2976](#)), 9 priedo reikalavimus, bet negali viršyti 500 m². Šios nuostatos netaikomos esamoms sodyboms, kurių užstatymo plotas yra didesnis;

16.3. kai žemės sklypo plotas yra nuo 0,5 ha iki 3 ha, sodybos pastatų bendras užimamas žemės plotas – iki 700 m²;

16.4. vietovėse, išskyrus konservacinio ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, leidžiamas ūkininko sodybos, įskaitant fermas, užstatomas žemės plotas iki 1000 m² (kai nuosavybės teise Regioniniame parke turimas žemės ūkio paskirties žemės plotas nuo 3 ha ir didesnis);

16.5. pagal buvusius analogus, pagrįstus istoriniais ir (ar) archyviniais dokumentais, remiantis fotofiksacijomis, didesniuose nei 0,5 ha ploto žemės sklypuose (Regioninio parko tvarkymo plane numatytose naujų sodybų statybos vietose) gali būti atstatomos ar statomos dvarų (palivarkų) sodybos, būdingos Etnografiniam regionui. Tokiais atvejais joms netaikomi 16.3, 17.1, 17.2 ir 18.1 punktuose nurodyti apribojimai.

17. Sodybų pastatai rekonstruojami ar statomi pagal šias sąlygas:

17.1. tradicinis sodybos gyvenamasis namas – vieno aukšto su palėpe, stačiakampio formos. Didžiausias namo aukštis – 8 m (pastato aukštis skaičiuojamas nuo pastato užstatomo žemės ploto vidutinės altitudės iki stogo kraigo aukščiausio taško). Gyvenamuoju namu užstatomas žemės plotas – iki 150 m²;

17.2. priklausinių aukštis – iki 6 m, klojimo ir daržinės – 9 m aukščio (pastato aukštis

skaičiuojamas nuo pastatu užstatomo žemės ploto vidutinės altitudės iki stogo kraigo aukščiausio taško). Priklausiniai (išskyrus asmeninio naudojimo pirtį) tradiciškai statomi ne toliau kaip 100 m atstumu nuo gyvenamojo namo. Naujai statomų ūkinių pastatų dydis, proporcijos ir fasadų architektūriniai sprendiniai turi atitikti pastatų paskirtį;

17.3. tradiciniai gyvenamųjų namų stogai – dvišlaičiai (40° – 45°) pusskliautiai arba keturšlaičiai, priklausinių – pusvalminiai ar keturšlaičiai stogai. Gyvenamųjų ir ūkinių pastatų stogus rekomenduojama dengti tradicine stogų danga: malksnomis, nendrėmis, šiaudais, skiedromis, čerpėmis, kita vizualiai panašia danga: smulkiai skaidyta bitumine danga, bituminėmis čerpėmis, beasbestiniu šiferiu, neblizgia skarda. Rekomenduojama spalva: tamsių atspalvių ruda, raudona, pilka, žalia. Visų rekonstruojamų ar naujai statomų sodybos pastatų stogai dengiami vienodos spalvos ir tekstūros medžiagomis;

17.4. tradicinės pastatų statybos ir fasadų apdailos medžiagos: mediena, akmuo, molio plytos, molis (leidžiama naudoti vizualiai į jas panašias medžiagas). Karkasines ir mūrinių pastatų išorės sienas rekomenduojama apkalti medinėmis lentomis arba medinėmis dailylentėmis ir dažyti etnografiniam regionui būdingais pilkais, rudais, žaliais, geltonais ir kitais, artimais gamtinei aplinkai, atspalviais. Saugotini plūkto molio ūkiniai pastatai. Silikatinių plytų mūro pastatų išorines sienas rekomenduojama apkalti medinėmis lentomis, dailylentėmis;

17.5. naujai statomų ar rekonstruojamų sodybos pastatų fasadus (sienas, prieangius, duris, langų aprėminimus, stogų skliautus, sijų ir gegnių galus, vėjalentes) rekomenduojama dekoruoti Etnografiniam regionui būdingais elementais ir ornamentais.

18. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. sodybos aptveriamos perregimomis (ažūrinėmis) iki 1,5 m aukščio tvoromis (virbų, tašelių, karčių), be cokolio;

18.2. neleidžiama aptverti rekreacinių teritorijų – vandens telkinių pakrančių, apžvalgos aikštelių, specialiai įrengtų pravažiavimų ir praėjimų į juos, pažintinių takų, servitutinių ir vidaus kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, kitaip riboti Regioninio parko lankymą. Ganimus plotus leidžiama aptverti ganyklinėmis tvoromis;

18.3. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti pažeistus medynus, gamtos išteklius, išsaugoti gamtotvarkos planuose nurodytas rūšis ar buveines, kai reikia miško želdinius ir želdynus apsaugoti nuo laukinių gyvūnų daromos žalos ir nustatyta tvarka steigiant aptvarus medžiojams gyvūnams laikyti arba kai tai būtina saugioms eismo sąlygoms keliuose užtikrinti;

18.4. vandens telkiniuose, išskyrus esančiuose gamtiniuose rezervatuose, prie esamų sodybų leidžiama įrengti vieną medinį lieptą iki 15 m ilgio nuo vandens telkinio kranto, ne platesnį kaip 1,5 m pločio, 30 m² ploto, iki 0,5 m nuo vandens paviršiaus. Jei viršvandeninės augalijos juosta yra platesnė nei 15 m, leidžiama statyti ilgesnius lieptus, bet išsikišančius ne daugiau kaip 2 m už viršvandeninės augalijos juostos. Urbanizuojamose (užstatomose) rekreacinėse teritorijose liepto matmenys gali būti ir didesni. Jie nustatomi statinio projekto sprendiniuose.

19. Draudžiama statyti mobiliojo ir radijo ryšio stiebus ar ryšio bokštus, išskyrus bokštus su apžvalgos aikšte lankytojams arba būtinus priešgaisriniam stebėjimui.

20. Buvusių žemės ūkio įmonių apleistus pastatus, ypač esančius konservacinio, ekologinės apsaugos ir rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, prie pažintinių, mokomųjų takų, apžvalgos aikštelių ir kitų lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti atsižvelgiant į 10 punkte nurodytam Etnografiniam regionui būdingus pastatus, skaidant ir mažinant jų tūrius, keičiant jų paskirtį, nesukeliant naujų neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei.

21. Išeksplatuoti nerūdinių statybinių medžiagų karjerai ir durpynai rekultivuojami taikant priemones, atitinkančias Regioninio parko steigimo tikslus (įveisiant miškus, įrengiant vandens telkinius, atkuriant pievų ir pelkių bendrijas), biologinės įvairovės apsaugos reikalavimus.

22. Užrašai informaciniuose, reklamos skyduose, stenduose rašomi vadovaujantis Valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis. Informacinių, reklaminių skydų, stendų pastatymo vieta derinama su Aukštaitijos nacionalinio

parko ir Labanoro regioninio parko direkcija. Draudžiama informacijos ir reklamos skydus, standus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paveldo objektų vizualinės apsaugos zonose, išskyrus informacinių stendų apie pačius gamtos ir kultūros paveldo objektus, įrengimą.

23. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems panašiams tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (mobiliuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemonės, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kaip laikinieji statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu prie statomų ar rekonstruojamų statinių, turint teisės aktų nustatyta tvarka išduotą statybos leidimą statyti ar rekonstruoti Regioniniame parke esančius statinius.

Mobilieji nameliai laikomi kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

24. Regioniniame parke draudžiama važinėti ne keliais motorinėmis transporto priemonėmis (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančių institucijų transporto priemones, vykdant žemės ir miškų ūkio, žuvininkystės darbus, jas statyti ar kitaip eksploatuoti ne keliuose Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

IV. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI

25. Regioninio parko Girutiškio ir Kiauneliškio gamtiniuose rezervatuose statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervatų tikslams įgyvendinti.

26. Rengiant etnografinių požiūriu vertingų miestelių, kaimų, išlaikiusių tradicinę (susiformavusią iki 1939 m.) struktūrą ir architektūrą, bendruosius ir detaliuosius planus, siekiama išsaugoti susiklosčiusią planinę ir erdvinę struktūrą, vertingas gamtos ar kultūros vertybes, numatyti būdus jas išryškinti ar atkurti prarastas.

27. Regioninio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomi šie reikalavimai:

27.1. Regioninio parko draustiniuose statomiems sodybų pastatams taikomos šio reglamento 16, 17 ir 18 punktų nuostatos, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti, tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes);

27.2. Labanoro urbanistiniame ir kraštovaizdžio draustiniuose esančių sodybų gyvenamuosiuose ir ūkiniuose pastatuose draudžiama projektuoti ir įrengti vitrininius langus. Rekomenduojamas langų aukščio ir pločio santykis 1:07-1:08. Langu turi būti suskirstytas į ne mažiau kaip 3 dalis. Nerekomenduojama pastatų fasaduose naudoti plastikines dailylentes;

27.3. Regioninio parko draustiniuose leidžiama įrengti saulės šviesos energijos elektrines, saulės šilumos energijos kolektorius tik ant pastatų stogų ir (ar) pastatų fasadų, kurie nėra matomi nuo gamtos ir kultūros paveldo objektų (kompleksų), gatvės, kelio ar apžvalgos vietų (regyklų), turizmo trasų. Pastatuose ar sodybose, kurie yra kultūros paveldo objektai, šių inžinerinių statinių (įrenginių) statyba draudžiama.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1017](#), 2012-11-30, *Žin.*, 2012, Nr. 141-7262 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK0D1-1017

28. Neleidžiama statyti naujų ar plėsti esamų rekreacinių pastatų ir kompleksų, statyti naujų ūkininko sodybų.

V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

29. Rekreacinio funkcinio prioriteto zonose Regioninio parko tvarkymo plane išskiriamos

urbanizuojamos ir neurbanizuojamos rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonos.

30. Tvarkant Regioninio parko rekreacinio funkcinio prioriteto zonas, didinamas vietovės estetiškas potencialas, gerinamos vietovės eksponavimo galimybės, formuojami nauji želdiniai, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo, medynų atsparumo rekreacinei apkrovai didinimo priemonės, įrengiami pliažai, poilsiui pritaikomos pakrantės. Jose negalima bloginti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetiško potencialo, projektuoti ir statyti su rekreacija nesusijusių pastatų ir įrangos.

31. Pažintinio turizmo trasų, takų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius Regioninio parko lankomus objektus.

32. Urbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonoje, numatytose Regioninio parko tvarkymo plane, pagal detaliuosius planus ir techninius projektus galima naujų rekreacinių statinių ir poilsio paskirties pastatų statyba.

33. Projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 9 m aukščio rekreaciniai pastatai.

34. Neurbanizuojamose rekreacinės aplinkos kraštovaizdžio tvarkymo zonoje įrengiamos trumpalaikio poilsio vietos – poilsiavietės, atokvėpio vietos, pliažai su mažaisiais kraštovaizdžio architektūros statiniais.

VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI ŪKINIO FUNKCINIO IR EKOLOGINĖS APSAUGOS FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI

35. Paveldo objektų (saugomų kraštovaizdžio objektų) teritorijose, jų apsaugos zonoje neleidžiama statyti statinių, užstojančių paveldo objektus, trukdančių juos apžvelgti nuo pagrindinių priėjimų, pažeidžiančių jų raiškumą.

36. Vadovaujantis Sodininkų bendrijų įstatymo (Žin., 2004, Nr. [4-40](#)) ir kitų teisės aktų nuostatomis, įvertinant kraštovaizdžio, gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, sodų sklypuose, esančiuose mėgėjiško sodo teritorijose leidžiama statyti, rekonstruoti vienbučius gyvenamuosius namus ir jų priklausinius, sodo namus, laikantis galiojančių statybos techninių reglamentų.

37. Kitose ekologinės apsaugos, taip pat ūkinio funkcinio prioriteto zonoje papildomi reikalavimai nenustatomi.

VII. SKATINAMA VEIKLA

38. Regioniniame parke skatinama:

38.1. išsauganti ir (ar) išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę, ypač atviras erdves, veikla;

38.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas, didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus;

38.3. konservacinio ir ekologinės apsaugos zonoje miško kirtimų biržėse rekomenduojamas atkūrimo būdas – žėlimas;

38.4. miško sodinimas nuskurdintose, nepasižyminčiose bioįvairovės agrarinėse teritorijose, esančiose gamtiniame karkase, nustatytame bendruosiuose planuose ir rajonų miškų išdėstymo žemėtvarkos schemose;

38.5. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų ir objektų atkūrimas formuojant želdynus, didinant ir atkuriant vietovės vizualinę, estetinę vertę;

38.6. tradicinis ir ekologinis ūkininkavimas;

38.7. gamtotvarkos planuose numatytų priemonių įgyvendinimas, gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, skatinant užsiimti papildoma veikla, aptarnaujant Regioninio parko lankytojus;

38.8. apžvalgos aikštelių, apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas;

38.9. pažintinių ir mokomųjų takų, kitos rekreacinės infrastruktūros, numatytos Regioninio parko tvarkymo plane, projektavimas ir įrengimas. Pažintinio turizmo organizavimas, prioritetą

teikiant Regioninio parko tvarkymo plane numatytais pėsčiųjų, dviračių, vandens turizmui skirtais pažintiniais takais. Pažintinių takų ir jų įrangos naudojimas slidžių turizmui žiemos sezono metu;

38.10. poilsiaviečių ir stovyklaviečių įrengimas rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose teritorijų planavimo dokumentuose nustatytose vietose;

38.11. ekspozicijų po atviru dangumi įrengimas;

38.12. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvenamosios puoselėjimas, tradicinių ir šiuolaikinių medžio, akmenų, tekstilės amatų propagavimas;

38.13. rekreacinio verslo plėtra bendruosiuose planuose ir Regioninio parko tvarkymo plane nustatytose vietose.

39. „Natura 2000“ teritorijose skatinamas saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytų gamtotvarkos priemonių ir ūkininkavimo formų, palaikančių tinkamą buveinių ir saugomų rūšių būklę, įgyvendinimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-685](#), 2010-07-30, Žin., 2010, Nr. 93-4920 (2010-08-05), i. k. 110301MISAK00D1-685

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-568](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4928 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-568

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 419 "Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-184](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1835 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-184

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 419 "Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-852](#), 2009-12-30, Žin., 2010, Nr. 5-194 (2010-01-14), i. k. 109301MISAK00D1-852

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 419 "Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-685](#), 2010-07-30, Žin., 2010, Nr. 93-4920 (2010-08-05), i. k. 110301MISAK00D1-685

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 419 "Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1017](#), 2012-11-30, Žin., 2012, Nr. 141-7262 (2012-12-06), i. k. 112301MISAK00D1-1017

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 419 "Dėl Labanoro regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo